

A group of business professionals in a meeting room. A woman in a white shirt and dark vest is shaking hands with a man in a blue suit. Other people are visible in the background, some smiling. There are glasses of water on a table in the foreground.

Whitepaper Van tender tot opdracht

*(ISO) Certificeren of een vergelijkbaar
managementsysteem opzetten?*

CertificeringsAdvies

N E D E R L A N D

advies, opleiding & outsourcing

Meedoen met een tender?

Wanneer je eigenaar van een bedrijf bent of in een commerciële functie actief bent binnen een organisatie, dan krijg je weleens te maken met tenders – of in het Nederlands aanbestedingen – waarin wordt gevraagd naar een managementsysteem met betrekking tot kwaliteit, informatiebeveiliging, milieu en/of veiligheid conform een bepaalde (ISO) bedrijfsnorm of een managementsysteem dat daar gelijkwaardig aan is.

Het is dan ook niet voor niets dat we bij CertificeringsAdvies Nederland regelmatig telefoontjes en mailtjes krijgen van (potentiële) klanten waarin uitgelegd wordt dat men graag mee wil doen aan een aanbesteding, maar dat er diverse eisen worden gesteld waaraan de organisatie dient te voldoen. Vervolgens wordt ons dan de vraag gesteld hoe men dit moet gaan aanvliegen? Wat het betekent voor de organisatie en hoe men kan zorgen dat men voldoet aan de eisen die gesteld worden in de tender. In deze whitepaper wordt een antwoord gegeven op al deze vragen.

Inhoudsopgave

- 3 Uitleg tender en bijbehorende eisen**
- 5 Certificeren of een vergelijkbaar systeem opzetten?**
- 8 Aan de slag met je managementsysteem**
- 11 De toegevoegde waarde van ISO**

1. Uitleg tender en bijbehorende eisen

1.1. Een gestandaardiseerde uitvraag door een aanbestedende dienst

Een tender – ofwel aanbesteding – is een procedure waarbij een opdrachtgever bedrijven vraagt om bepaalde diensten of producten te leveren. Wanneer je als organisatie mee wilt doen aan een dergelijke aanbesteding, dan krijg je te maken met een gestandaardiseerde uitvraag van een potentiële opdrachtgever. Naast een aantal inhoudelijke vragen worden er dan diverse criteria gevraagd waar je als aanbieder aan dient te voldoen. Een bedrijf dat dergelijke uitvragen uitzet, noemt men in een tender ‘de aanbestedende dienst’. Dit kan bijvoorbeeld de brandweer zijn die een offerte uitzet bij meerdere partijen.

Een uitvraag van een aanbestedende dienst bestaat doorgaans uit de volgende elementen:

- Een omschrijving van het product of de dienst die gevraagd wordt;
- Levertermijnen;
- Voorwaarden;
- Een aantal criteria waaraan ja als leverancier dient te voldoen.

Onder het laatste punt, een aantal criteria waaraan je als leverancier dient te voldoen, vallen vaak criteria met betrekking tot kwaliteit, veiligheid, informatiebeveiliging en/of milieu.

Eén daarvan is bijna altijd de eis dat je moet beschikken over een managementsysteem conform een bedrijfsnorm (zoals ISO 9001, ISO 27001, ISO 14001 ed.) of iets vergelijkbaars. Deze eis staat dan in de uitvraag genoemd. Overigens wordt in een uitvraag nooit letterlijk geëist dat je moet beschikken over een bepaalde bedrijfsnorm (zoals bijvoorbeeld VCA, ISO 9001 o.i.d.). Een uitbesteder mag vanuit Europese regelgeving namelijk normen niet bevoordelen.

Ook interessant;

- **Blog:** ISO 9001 in een aanbesteding; hoe ga je om met de eis van een opdrachtgever?
- **Blog:** ISO 14001 in een aanbesteding; hoe ga je daar mee om?

1.2. De eisen in een uitvraag

Wanneer er in een uitvraag een eis voor kwaliteit, veiligheid, milieu en/of informatiebeveiliging is opgenomen, dan staat dit doorgaans als volgt in de uitvraag omschreven:

- De Inschrijver – jouw organisatie – beschikt over een managementsysteem – met betrekking tot kwaliteit, veiligheid, informatiebeveiliging en/of milieu – van de organisatie dat voldoet aan de eisen van de voor deze aanbesteding relevante bedrijfsnorm (bijvoorbeeld ISO 9001, ISO 27001, ISO 14001, VCA of ISO 45000).
- Na een x-aantal kalenderdagen na voorlopige gunning dien je als Inschrijver het bij deze eis behorende bewijs in te leveren.
- Men aanvaardt een certificering van een voor deze aanbesteding relevante norm of een gelijkwaardige certificering als bewijs van het voldoen aan deze eis.
- Men aanvaardt eveneens andere bewijzen inzake gelijkwaardige maatregelen op het gebied van kwaliteitsmanagement, informatiebeveiliging, milieu management en/of veiligheidsmanagement, zoals een managementsysteem of een handboek, een functionaris en een jaarlijkse onafhankelijke externe audit. Als bewijs dient de inschrijver een inhoudsopgave van het handboek, de functieomschrijving en naam van de functionaris en een verslag van een recente onafhankelijke audit die met goed resultaat is afgerond in te leveren.

2. Certificeren of een vergelijkbaar systeem opzetten?

Wanneer je als organisatie mee wilt doen aan een tender waarbij geëist wordt dat je over een managementsysteem beschikt en dus voldoet aan diverse eisen, dan heb je als organisatie grofweg twee opties:

1. **Je gaat de voor deze aanbesteding relevante bedrijfsnorm (zoals ISO 9001, ISO 27001, ISO 14001, ISO 45001 en/of VCA) behalen.**
2. **Je gaat een vergelijkbaar managementsysteem opzetten - en dus niet certificeren.**

2.1. Optie 1: De bedrijfsnorm behalen

Wanneer je ervoor kiest om de bedrijfsnorm te gaan behalen, dan heeft dat een aantal voordelen voor je organisatie. Het grote voordeel van het behalen van de norm is dat je managementsysteem dan onafhankelijk wordt getoetst door een Certificerende Instantie (CI) en vervolgens hoef je bij de aanbesteding, en bij iedere toekomstige aanbesteding, enkel nog het certificaat op te sturen naar de aanbestedende dienst (opdrachtgever). Je hebt daarmee dan voldoende bewijs geleverd.

Wanneer je als organisatie de bedrijfsnorm gaat behalen, dan is er een eenmalige investering nodig om te kunnen certificeren. Naast het feit dat je dan mee kunt doen aan aanbestedingen en toekomstige aanbestedingen, levert het behalen van een norm je organisatie nog meer op. Zo heeft het een positieve impact op de ontwikkeling van je organisatie. En wanneer je de norm op een juiste manier implementeert, dan kost het je nauwelijks extra energie om het certificaat te behouden.

Meer informatie over de kosten van ISO certificeren?

**Lees het artikel:
ISO Certificering; wat kost dat?**

2.2. Optie 2: Een vergelijkbaar managementsysteem opzetten

Wanneer je ervoor kiest om niet te certificeren voor een bepaalde bedrijfsnorm, dan kun je een zogenaamd ‘vergelijkbaar managementsysteem’ opzetten waarin alle belangrijke elementen uit de bedrijfsnorm zijn opgenomen. Wanneer je dit systeem hebt opgezet en in je organisatie hebt geïmplementeerd, dan moet je bij het indienen van de aanbesteding het opgezette systeem, of de belangrijkste onderdelen ervan zoals bijvoorbeeld de inhoudsopgave, toesturen.

Het nadelige aan deze optie is dat je bij elke aanbesteding, nu en in de toekomst, opnieuw je hele managementsysteem dient op te sturen. Het kan dan vervolgens zo zijn dat, zodra je de opdracht gegund krijgt, de aanbestedende dienst een controle uit komt voeren op de werking en inhoud van het managementsysteem. Zo wordt bekeken of het systeem wel voldoet aan de gestelde eisen. Die controle, en bijbehorende facetten, kost je organisatie natuurlijk bij iedere aanbesteding opnieuw tijd. Een ander nadeel van deze keuze is dat je in het voortraject wellicht al aardig wat gevoelige informatie weg moet geven aan de aanbestedende dienst. Ga maar eens na wat men allemaal inzichtelijk heeft als je hen het gehele systeem toe dient te sturen. Bovendien is het vaak zo, doordat je het hele managementsysteem dient toe te sturen, dat je dit dan dus ook volledig moet uitschrijven in bijvoorbeeld een handboek. In de praktijk is dit echter (vaak) niet de beste methode om tot een goed management-borgingssysteem te komen.

Uiteraard zitten er ook voordelen aan deze optie. Een voordeel van het opzetten van een vergelijkbaar managementsysteem is dat je vooral kunt focussen op de onderdelen van een managementsysteem die echt toegevoegde waarde voor je organisatie opleveren en daardoor dus wat minder aandacht hoeft te geven aan eventuele onderdelen van de bedrijfsnorm die wat minder passend zijn voor jouw organisatie. Echter, hoe je het ook wendt of keert; uiteindelijk dien je een werkend systeem te hebben conform de norm – ongeacht of je gaat certificeren – dus in dat opzicht is die vrijheid ook niet heel veel groter dan wanneer je wel laat certificeren.

Wanneer je de bedrijfsnorm gaat behalen – zoals beschreven bij optie 1 – dan heb je te maken met jaarlijkse certificeringskosten. Dat wil echter niet zeggen dat wanneer je ervoor kiest om een vergelijkbaar systeem op te zetten, dat er dan geen kosten aan verbonden zijn. Soms kan een aanbestedende dienst namelijk eisen dat een ‘vergelijkbaar managementsysteem’ getoetst is door een onafhankelijke derde. Dit betekent dat je ook dit systeem moet laten auditen door een externe partij. En daar zijn uiteraard ook kosten aan verbonden. Voor meer informatie hierover zie paragraaf 3.2.

Referentie:

“Het nieuwe kwaliteitssysteem faciliteert het productieproces en ondersteunt onze mensen in hun werkzaamheden. Het kwaliteitssysteem ziet er mooi en duidelijk uit. Er is nu een heldere structuur en het werkt veel makkelijker.”

Wim Welman
HSEQ manager - Stork Thermeq

3. Aan de slag met je managementsysteem

3.1. Doorlooptijd en intentieverklaring

Of je nu kiest voor certificeren voor een norm of voor het opzetten van een vergelijkbaar managementsysteem: uiteindelijk betekent het dat je als organisatie aan de slag moet. Wanneer je als organisatie mee wilt doen aan een tender, dan dien je qua planning rekening te houden met de gemiddelde doorlooptijd van een project. Afhankelijk van het type bedrijfsnorm, de grootte van je bedrijf en de complexiteit van je organisatie dien je rekening houden met een periode van één tot drie maanden die nodig is om het managementsysteem op te zetten en te implementeren. Voor de meeste certificeringen heb je drie maanden bewijsperiode nodig – de periode waarin je laat zien dat je systeem functioneert en dat je organisatie werkt conform de betreffende norm. Een totale projectduur omvat dus zo'n vier tot zes maanden.

Vaak is het zo dat de doorlooptijd van een traject, waarbij je als organisatie een bepaalde (ISO)-bedrijfsnorm gaat behalen, langer is dan de inlevertermijn van de aanbesteding of tender waar je aan meedoet. Hoe ga je daarmee om? Wanneer je aan de slag gaat met het opzetten van een managementsysteem conform een bepaalde bedrijfsnorm, dan kun je daarvoor een partij in de arm nemen.

Bij CertificeringsAdvies Nederland adviseren en begeleiden we bedrijven bij het behalen van een bedrijfsnorm zoals ISO 9001, ISO 27001, ISO 14001, ISO 45001, VCA etc. We zetten op pragmatische en kostenefficiënte wijze een goede basis neer waarmee je de norm kunt behalen. Na het neerzetten van die eerste basis, waarin je daadwerkelijk aan de slag bent gegaan met de intentie om het certificaat te behalen, kunnen wij een zogenaamde intentieverklaring opstellen.

Intentieverklaring bij aanbesteding

In deze verklaring geven wij aan dat we de opdracht vanuit jouw organisatie hebben gekregen en daarnaast communiceren wij onze verwachtingen rondom de implementatie, qua tijdsduur, naar de aanbestedende dienst. Een dergelijke verklaring kunnen wij ook opstellen wanneer je kiest voor de tweede optie: het opzetten van een vergelijkbaar management-systeem – zonder dat je dit laat certificeren. Het verstrekken van de verklaring gebeurt doorgaans zodra de eerste stappen met betrekking tot het inventariseren en opzetten van het managementsysteem zijn gezet, we een goed beeld hebben van de zaken die nog opgepakt moeten worden en de projectplanning bekend is.

3.2 Interne audit

Een belangrijk onderdeel van een managementsysteem is dat je periodiek beoordeelt of er binnen je organisatie nog wordt gewerkt op de manier die je met elkaar hebt afgesproken. Daarvoor kun je een zogenaamde interne audit uitvoeren. Deze mag je als organisatie in principe zelf uitvoeren. De (ISO)-bedrijfsnorm zegt daarover dat je aantoonbaar deskundig moet zijn door bijvoorbeeld een training te volgen voor het uitvoeren van audits.

Of je het nu zelf doet, of er iemand voor in de arm neemt (een adviespartij of een Certificerende Instantie); er moet een onafhankelijke toetsing plaatsvinden van het managementsysteem. Wanneer jouw organisatie reeds beschikt over een managementsysteem, dan kunnen wij van Certificerings Advies Nederland een toets doen op de werking en inhoud van je systeem. Wanneer we constateren dat het systeem voldoet aan de uitgangspunten van de gewenste norm, dan kunnen wij een onafhankelijke derde verklaring voor je opstellen.

LEES OOK HET ARTIKEL:

Wat is het verschil tussen de interne en externe audit?

4. De toegevoegde waarde van ISO

4.1 Continu verbeteren

Veel organisaties zitten niet te wachten op regeltjes en eisen, maar willen de opdracht (tender) van de klant, liefst met zo weinig mogelijk inspanning, graag binnenhalen. Men gaat in veel gevallen dan ook aan de slag met het managementsysteem omdat het gevraagd wordt vanuit een (potentiële) opdrachtgever. Wanneer je het behalen van een bedrijfsnorm echter niet als doel, maar juist als middel ziet, dan zie je dat een (ISO) norm daadwerkelijk toegevoegde waarde heeft voor je organisatie.

Wanneer je aan de slag gaat met de implementatie van een bedrijfsnorm, dan kun je dit beter maar gelijk goed aanpakken. Hiermee voorkom je namelijk onnodige ballast voor je organisatie. Sterker nog: Als je de implementatie dicht bij je eigen organisatie en werkwijze houdt, dan zal dit positieve impact hebben op de ontwikkeling van je organisatie. Wanneer je de implementatie van een norm namelijk niet als last ziet waar vervelende eisen en regels aan zitten, maar juist als een continu proces voor verbetering van je organisatie, dan zie je dat de bedrijfsnorm ondersteunend is aan jouw organisatie en het behalen van je bedrijfsdoelen. Het draagt uiteindelijk bij aan het zo goed mogelijk bedienen van jouw klanten.

LEES OOK HET ARTIKEL:

De toegevoegde waarde van ISO 9001:2015

4.2 Begeleiding door een partner

Zoals benoemd in hoofdstuk drie, kun je ervoor kiezen om je bij het opzetten van een managementsysteem voor kwaliteit, milieu, veiligheid en/of informatiebeveiliging te laten adviseren en begeleiden door een partner. CertificeringsAdvies Nederland kan die partner voor je zijn. Wij bieden een aantal begeleidingsvormen aan. Zo kun je bijvoorbeeld kiezen voor een coachende variant, waarbij je zelf veel dingen oppakt, maar je kunt ook kiezen voor een ondersteunend traject waarin we samen aan de slag gaan met het opzetten van je kwaliteitssysteem. Waar je ook voor kiest, een dergelijk traject ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

- 1 Stap 1: Allereerst vindt er een 0-meting plaats die wordt gedaan tijdens een vrijblijvend kennismakingsgesprek.
- 2 Stap 2: De contextanalyse. We voeren een stakeholder- en risicoanalyse uit.
- 3 Stap 3: Opzetten managementsysteem. Op basis van relevante stakeholderseisen, risico's en beheersmaatregelen bouwen we een managementsysteem op.
- 4 Stap 4: Vaststellen beleidscyclus en continue verbeterprocessen. Het vaststellen van het proces van beleids- en doelstellingenbepaling en de vertaling ervan naar de organisatie.
- 5 Stap 5: Implementeren managementsysteem. Dit doen we door middel van workshops en andere activiteiten die je medewerkers bij het project betrekken.
- 6 Stap 6: Interne audit. Voordat je gaat certificeren voert onze adviseur de verplichte interne audit uit.
- 7 Stap 7: Certificering. De certificering wordt uitgevoerd door een onafhankelijke certificerende instantie.

Referentie

“Gelukkig hebben we voor het gehele traject de begeleiding ingeschakeld van CertificeringsAdvies Nederland, want zonder hen waren we als een kip zonder kop aan de slag gegaan. Het hele ISO-traject heeft een (positieve) cultuurverandering teweeggebracht binnen onze organisatie. De principes en ideeën achter de verschillende ISO-certificeringen houden ons scherp en zullen ook gebruikt worden voor procesverbeteringen in de toekomst.”

Thijs Baars (Business Analyst & Security Officer) - Fastned

[Lees de volledige klantcase](#)

CERTIFICERINGSADVIES NEDERLAND

JOUW PARTNER IN CERTIFICEREN

Wil je meedoen aan een aanbesteding, maar weet je niet waar je moet beginnen? Of wil je juist specifiek hulp bij het opzetten van een managementsysteem voor kwaliteit, veiligheid, informatiebeveiliging of milieu? Neem dan gerust contact met ons op. Onze adviseur helpt je graag!

Deze whitepaper is geschreven door CertificeringsAdvies Nederland. Als Partner In Certificeren helpen wij organisaties met advies, opleiding en outsourcing binnen de thema's Kwaliteit, Arbo en Veiligheid, Milieu en MVO, Informatiebeveiliging en Voedselveiligheid.

Meer weten?

Kijk op www.certificeringsadvies.nl

T 085 487 99 72

E info@certificeringsadvies.nl

CertificeringsAdvies Nederland werkt onder andere voor:

